

kách ani nezmiňuje. Nutno proto za to míti, že Robert P. pro slovní urážky potrestání Marie F-ové vůbec nežádal, tím více, že, byv slyšen jako svědek v trestní věci pro § 411 tr. zák., taktéž slovných urážek se nedotýkal. Není proto přípustno, by pro ně po vynesení rozsudku ze dne 19. ledna 1921 Robert P. žádal potrestání Marie F-ové, poněvadž stíhání to dle § 263 tr. ř. zvláště vyhrazeno nebylo. Také František D., byv slyšen jako svědek při hlavním přelíčení dne 19. ledna 1921 a uváděje při něm výslovně, že bylo mu Marií F-ovou dne 12. prosince 1920 vynadáno a zlým nakládáním vyhrožováno, aniž si vyhradil současně dle § 263 tr. ř. zvláštní trestní stíhání Marie F-ové, pozbyl tím práva, by dodatečně trestný tento skutek stíhal.

Čís. 544.

Předražování (cis. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).

Pletichy mohou býti spáchány i tenkrát, prodal-li pachatel pouze z ochoty předměty potřeby, jež byl koupil původně pro sebe. Po stránce subjektivní vyžaduje se vědomí pachatelovo, že činnost jeho jest způsobila stupňovati ceny předmětů potřeby.

(Rozh. ze dne 28. září 1921, Kr II 8/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Olomouci ze dne 1. prosince 1920, jímž byl obžalovaný sprostěn dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin dle § 23 čís. 4 cis. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvního stádia, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Lichevní soud vzal za prokázáno, že obžalovaný koupil několikrát před 4. srpem 1919 od neznámého vojína 800 kusů cigaret jednak samopaných, které platil po 22 h, jednak egyptských, které platil po 28 h a jednak »dámének«, které platil po 48 h za kus. Dále, že cigarety tyto koupil obžalovaný jednak pro vlastní potřebu, jednak pro svého švagra, že však na prosbu svých hostů v hotelu prodal jim z nich, ačkoliv věděl, že obchod s cigaretami není volný, nýbrž vyhrazen jest jako monopol státu, celkem 65 kusů jednak egyptských, jednak dámének, při čemž dal si zaplatiti za egyptské po 60 hal a za dámenky po 50 h, takže na jednom kuse vydělal 2 h. Lichevní soud třeba měl dále za prokázáno, že cigarety jsou předmětem potřeby, přece ve skutkovém ději takto zjištěném neshledal skutkové podstaty přečinu řetězového obchodu ve smyslu cit. cis. nařízení, ježto obžalovaný tím, že z 800 cigaret pro sebe nakoupených z ochoty přepustil hostům jen 65 kusů za nepatrný výdělek, neprovozoval ještě v pravém slova smyslu obchod s cigaretami ve velkém, jak to míní dotýčné nařízení, nýbrž vyhověl jen přání svých hostů. Právem uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství s hlediska č. 9 a) § 281 tr. ř., že osvobozující výrok spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Zrušovací soud vyslovil v přechetných rozhodnutích, že neoprávněné obcho-

dování kuřivem, předmětem to státního monopolu a tudíž vyloučeným z volného obchodování, u využitkování nedostatku kuřiva je o sobě již pletichu, jež spadá pod ustanovení § 23 čís. 4 čís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., jakmile je způsobilé ceny předmětu tohoto zvyšovati. O této způsobilosti nemůže býti pochybnosti vzhledem k tomu, že obžalovaný prodával kuřivo draže, než ho koupil, byť i o peníz poměrně nepatrný, a zejména vůči platným tehda a jedině směrodatným cenám za dotyčné druhy kuřiva. Nezávažno je, zda obžalovaný ze závadného obchodu něco pro sebe vyzískal, poněvadž mu pro neoprávněnost obchodování nelze přiznati vůbec nějakého zisku. Pro právní posouzení věci je též nerozhodno, neprovozoval-li obžalovaný obchodování ve větším měřítku, poněvadž zákon v příčině této nerozeznává. Nejsou tudíž z trestní sankce vyloučeny ani případy, kde třeba ojedinele a co do malého množství předmětů potřeby je obchodováno takovým způsobem, jenž nevyhovuje obchodování normálnímu a přípustnému. Neboť i v takových případech může nastati zdražení, jemuž čeliti je právě úkolem zákona o lichvě. Uvádí-li rozsudek, že obžalovaný přepustil část cigaret kupujícím jen z ochoty neb k jich žádosti, dlužno v tom spatřovati jen pohnutku, z jaké k obchodu došlo, která však je pro kvalifikaci činu a otázku viny bez právního významu. Skutková povaha přečinu dle § 23 čís. 4 cit. čís. nař. je proto, po objektivní stránce dána, byť i ve formě pletich, jež při obchodování předměty potřeby vyloučenými z volného obchodování přicházejí v první řadě v úvahu. Zrušovacímu soudu nelze však rozhodnouti ihned ve věci samé. Nalézací soud zjistil sice, že obžalovaný věděl, že obchod cigaretami není volný a že byl si tudíž vědom nedovolenosti svého jednání. Než v subjektivním směru vyžaduje se s hlediska pouštění se do pletich krom toho, by si pachatel byl též vědom, že činnost jeho měla způsobilost ceny předmětů potřeby stupňovati. V příčině této chybí však v rozsudku dotyčné zjištění, kterážto otázka, jsouc rázu skutkového, je vyhrazena toliko posouzení soudu nalézacího.

Čís. 545.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Řetězového obchodu (pletich) i přímého předražování může se dopustiti i služebník prodatelův, třebaš neměl sám z prodeje zisku.

(Rozh. ze dne 28. září 1921, Kr II 111/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Brně ze dne 28. prosince 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem řetězového obchodu podle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. a přestupkem předražování podle § 7, odstavec první téhož zákona.

Důvody:

Zmateční stížnosti Anny H-ové vytyká především z důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. výroku, odsuzujícímu stěžovatelku pro přečin řetězového